

toto oprávnění na oblast celého práva, lépe řečeno, vyloučiti právě uvedenou možnost restriktivní interpretace, takže podle materiálů nemůže býti pochybným, že rozdělovací nárok dlužníka-společníka může býti zabaven a přikázán jeho věřiteli v každém případě společenství, tedy ovšem i v případě společného vlastnictví na nemovitosti.

Citované rozhodnutí Vážný 12.232 se opírá o úvahu, že ideální »reální« podíly nemovitosti žijí takřka každý svým vlastním právnickým životem, že jsou neodvisle jeden na druhém samostatně zcizitelnými, objektem nabytí zástavních práv, reálních břemen atd., takže prý ani netvoří společenství. Kdyby tomu tak skutečně bylo, pak každá žaloba na rozdělení společenství na nemovité věci by musela býti zamítnuta s odůvodněním, že žalobce může volně disponovati svým ideálním podílem, takže tu není důvodu k společnému prodeji všech ideálních podílů. Jelikož však teorie a praxe jsou bezvýhradně mínění, že rozdělovací nárok každého spolumajitele nemovitosti se vztahuje na celou nemovitost, tvořící hospodářské společenství v z d o r f o r m á l n í s a m o s t a t n o s t i i d e á l n í c h p o d í l ů, nemůže býti přisvědčeno názoru zastávanému cit. rozh. Vážný 12.232.

Jelikož Nejvyšší soud sám předpokládá, že zpravidla výtěžek exekuce na celou nemovitost převyšuje souhrn výtěžků exekucí na všechny ideální podíly (Vážný 8906 cit.), což jest v souladu se zkušeností denní praxe, dále je nesporno, že spolumajiteli nemovitosti přísluší rozdělovací nárok proti ostatním spolumajitelům, který má povahu všech ostatních rozdělovacích nároků našeho práva a jehož uplatnění má za následek zvýšení nejvyššího podání pro rata podílů, není nic v cestě exekučnímu zpeněžení tohoto nároku dle § 333 ex. ř.

Tento závěr se opírá o souhlasný názor Ehrenzweigův (I./2, str. 750), kdežto ostatní literatura, pokud nám známo, se naší otázkou neobírala. JUDr. E. J. Haas, advokát ve Fryštátě.

Vypovědění ze země podle § 19 f) tr. z. není pouhým zostřením trestu. — Je proto přípustnost odvolání z výroku o vypovědění ze země posuzovati nezávisle na podmínkách § 283, odst. 1 tr. ř. (Rozh. ze dne 23. dubna 1937, Zm. II. 206/37, čís. Sb. n. s.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199, a tr. z. a zamítl jeho odvolání z výroku o vypovědění ze země.

Z d ů v o d ů:

Co se týče odvolání z výroku o v y p o v ě d ě n í z e z e m ě, bylo především řešiti otázku, zda je toto odvolání hledíc k ustanovení § 283 tr. ř. v souzeném případě přípustné. § 19 tr. z. uvádí

»vypovězení ze země po vystálém trestu« jako z o s t ř e n í t r e s t u ž a l á ř e a je nasnadě, že kdyby tu skutečně šlo o pouhé z o s t ř e n í t r e s t u, bylo by odvolání obžalovaného přípustno jen tehdy, kdyby co do hlavního trestu nebylo použito mimořádného práva zmírňovacího nebo zaměňovacího, neboť jako pouhé z o s t ř e n í t r e s t u muselo by vypovězení ze země sdíletí osud trestu hlavního. S tohoto hlediska zdůrazněného rozhodnutími soudu zrušovacího č. 1751, 2507, 2864 Sb. n. s. a 151 vid. sb. bylo by pak odvolání obžalovaného v souzeném případě podle toho, co dovozeno o užití ustanovení § 55 tr. z., nepřípustné.

Leč již pouhé porovnání vypovězení ze země — opatření to pro postiženého vinníka mnohdy daleko tísnivějšího a osudnějšího než je sám výkon trestu na svobodě — s oněmi druhy z o s t ř e n í t r e s t u na svobodě, jak jsou v § 19 lit. a—d tr. z. vypočteny, poukazuje k zásadnímu rozdílu mezi těmito opatřeními. O skutečné z o s t ř e n í t r e s t u na svobodě, totiž výkonu trestu na svobodě ve smyslu případů § 19 lit. a—d nejde tu již proto, že se toto opatření uskutečňuje až po provedeném výkonu trestu. Na tom nic nemění okolnost, že i § 4 zák. o státním vězení č. 123/1931 Sb. z. a n. mluví o z o s t ř e n í t r e s t u samovazbou nebo vypovězením. Skutečně uvádí druhý díl trestního zákona, jednající o přečinech a přestupcích v § 240 vyhoštění — opatření to, možná mírnější než vypovězení, je-li totiž omezeno na část republiky — j a k o z v l á š t n í d r u h t r e s t u. Při doslovném výkladu zákona dospělo by se k výsledku, že by u přečinů a přestupků bylo odvolání obžalovaného z výroku o mírnějším snad opatření, totiž o vyhoštění, přípustné nezávisle na přípustnosti odvolání z výroku o trestu (viz rozh. 2226, 3037 Sb. n. s. a č. 4227 vid. sb.), nikoli však u zločinů co do těžšího a přísnějšího opatření vypovězení ze země. To nemůže býti umyslem zákona, jenž zjevně vsunul vypovězení ze země do výpočtu z o s t ř e n í t r e s t u ž a l á ř e v § 19 jen z důvodů technických, nechtěje tím zřejmě utvořiti podstatný neb dokonce zásadní rozdíl mezi vypovězením jakožto pouhým z o s t ř e n í m t r e s t u a vyhoštěním jakožto vedlejším trestem. Ať proto literatura označuje vypovězení ze země jako vedlejší trest (Finger I. str. 750, Stooss str. 222, Miřička, Trestní právo hmotné str. 150, Kallab, Trestní právo hmotné str. 102) či jako zabezpečovací opatření (Altmann I. str. 98, Rittler, Lehrbuch, str. 231, Foltin Grundzüge str. 156) — s druhým názorem se kryje i stanovisko osnovy trestního zákona z roku 1937 (§ 87) — jisto je, že tu nejde jako u skutečných z o s t ř e n í t r e s t u na svobodě o pouhou modifikaci tohoto trestu, nýbrž o samostatný zásah do lidského života, často mnohem citelnější než sám trest na svobodě, takže by nebylo důsledné, aby odvolání z třeba i většího zla bylo znemožněno nepřípustností odvolání ze zla menšího. S druhé strany nelze shledati důvodným a v povaze věci opodstatněným, aby v případech, kde co do trestu na svobodě nebylo použito mimořádného práva zmírňovacího nebo zaměňovacího bylo upřeno veřejnému žalobci právo odvolati se proto, že vypovězení nebylo vysloveno,

ačkoli tu s hlediska zájmů státu, společnosti i jednotlivce přicházejí v úvahu zcela jiné ohledy a úvahy než u trestu na svobodě, totiž hlavně ve směru zabezpečovacího momentu pro budoucnost.

Jen mimochodem budiž tu ostatně poukázáno i k rozhodnutí č. 4042 Sz. n. s., jež pro obor § 33 zák. na ochr. rep. mluví výslovně o trestu v y p o v ě ě n í. I celá úprava novějších zákonů v tomto směru (viz § 21 zák. č. 568/1919 Sb. z. a n., § 33 zák. č. 50/1923 Sb. z. a n. a § 191 zák. č. 131/1936 Sb. z. a n.,) dokazuje, že naše zákonodárství pojímá vypovězení ze země jako samostatné vedlejší opatření a nikoli jako pouhé zostření trestu na svobodě, s nímž nemá ve skutečnosti ani nic společného. Nejlepším toho důkazem je však zákon o trestním soudnictví nad mládeží č. 48/1931 Sb. z. a n., kde se v § 8 trest zavření výslovně upravuje bez jakéhokoli zostření a kde je pak o vypovězení nebo vyhoštění z celé republiky řeč v § 10 nadepsaném »Vedlejší tresty a následky odsouzení.« Podobně posuzuje i § 5 nařízení č. 598/1919 Sb. z. a n., jímž se provádí zákon o podmíněném odsouzení a propuštění, vypovězení s hlediska vedlejších trestů a zabezpečovacích opatření.

Třeba si též uvědomiti, k jakým výsledkům by vedlo, kdyby vypovězení bylo důsledně pokládáno za pouhé zostření žaláře. Bylo by pak možno toto zlo — arci jen u cizinců — uložit jako ekvivalent za zkrácení trestu, k němuž došlo podle § 55 tr. z. pro ohled na nevinnou rodinu, která by ovšem byla vypověděním vinníka zpravidla postižena ještě hůř. Bylo by však dále možno, vypovězení vysloviti podle § 3 zák. č. 131/1867 ř. z. jako náhradu za zrušené ukování v pouta, ačkoli je tu zrovna tak jako u § 55 tr. z. zajisté pomýšleno jen na zostření výkonu trestu samého po rozumu §§ 20 až 24 tr. z. (Viz k tomu poznámku 1 u § 16 tr. z. ve vydání Kal-laba-Herrnritta 1933.) Výkon trestu má býti těmito prostředky učiněn citelnějším, a to v případě § 55 tr. z. jako náhrada za časové zkrácení trestu a v případě § 3 zák. č. 131/1867 ř. z. za odstranění želez.

Veškeré tyto úvahy poukazují k tomu, že jako skutečné zostření trestu žaláře, u nichž možno předpokládati, že procesuálně musejí sdíleti osud hlavního trestu, přicházejí již pojmově v úvahu jen ona opatření, jež § 19 tr. z. vypočítává pod lit. a—d), poně-vadž jen tato opatření zvyšují citelnost výkonu trestu na svobodě a splňují takto úkol příslušející instituci zostření trestu, kdežto u vypovězení jde o zlo samostatné, jež přistupuje k trestu dočasné ztráty svobody, ale na citelnost výkonu zmíněného trestu nikterak nepůsobí; lzeť naopak toto samostatné zlo vykonati až po výkonu trestu na svobodě, jehož zostření je možné jen prostředky působícími s o u ě a s n ě.

Není-li takto vypovězení ze země přes svoje zařazení do § 19 tr. z. podle své skutečné podstaty pouhým zostřením trestu, vysvítá z toho pro souzený případ, že odvolání obžalovaného je přípustné, pokud čelí proti výroku o vypovězení ze země. Je však věcně bezdůvodné, neboť uváží-li se, že se obžalovaný dopustil

těžkého zločinu podvodu opětovně, a to z pohnutek nízkých a nečestných, při čemž sváděl ke zločinu i druhého člověka, nelze popřít, že jde o vyšší stupeň zavinění a o člověka našemu právnímu řádu nebezpečného, takže nalézací soud právem vyslovil vypovědění ze země.

LITERÁRNÍ ZPRÁVY

Civilní soudce a správní akt. Napsal Dr. J o s e f G r ň a, soukromý docent Komenského university. V Bratislavě 1935 (stran 101, cena 30 Kč).

Předmětem spisu je problém poměru civilního soudu k aktům správních úřadů, tedy otázka nejen velmi důležitá, ale celkem také dosud nejasněná, na niž jsou proto dávány odpovědi různé. Tato různost názorů má svou příčinu hlavně v tom, že řešení otázky, o niž jde, dělo se více či méně se stanoviska jednostranného a bylo příležitostné, zkrátka nebylo osvětleno a prohloubeno všestranně. Lze proto vítati, když nyní se nám dostává o této otázce monografie.

Autor zabývá se nejprve rozdělením správních aktů a zahrnuje v obor svých úvah nejenom individuální správní akty (rozhodnutí a opatření), nýbrž i ostatní (nařízení a osvědčení), charakterisuje jejich povahu, aby si připravil půdu pro zkoumání poměru civilního soudu k nim. V této části vypořádává se autor s jednotlivými thesemi normologické školy, snaže se rozdělití stín i světlo a přispěti tím v mnohých zásadních otázkách k možnosti dorozumění, pokud se týče, k odklizení překážek, které se tomu dosud stavěly v cestu.

Dotknuv se stručně vymezení kompetence mezi civilními soudy a úřady správními, hledá, jaké místo přísluší jednotlivým správním aktům v civilním sporu (osvědčení a opatření ke skutkové otázce, nařízení a rozhodnutí k otázce právní), vyvozuje z toho úsudek jednak pro případy, kdy ve sporu o právo, odvozené z opatření správního úřadu, tohoto opatření tu v době skončení ústního jednání dosud není, jednak pro případy, kdy jde o obdobnou situaci, v níž se ocitá soud tam, kde má rozhodnouti o právu závislém na prejudiciální otázce, k jejímuž rozhodování jsou povolány úřady správní, ale tyto o ní dosud nerozhodly, konečně pro případy, kdy správní úřad rozhodne o prejudiciální věci teprve potom, když si soud už tuto otázku ve svém rozsudku o závislém právu sám rozřešil.

Ve třetí hlavě pojednává spis o závaznosti správního aktu pro civilního soudce. Vychází z toho, že je třeba rozeznávat závaznost správního aktu od práva soudu přezkoumávat tento akt. Závazností je povinnost dbáti něčeho, zaříditi své chování podle dané maximy. Jest to tedy vlastnost, kterou lze přiznati jen normě.